

سوانح طومار و قنایه مدرسه بزرگ همدان

از موقوفات شیخ علی خان زنگنه وزیر شاه سلیمان

شیخ علی خان زنگنه وزیر شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵) مدرسه‌ای در شهر همدان ساخته و شرایط متولیان و طلاب علوم و مدرسان این مدرسه را در این وقناچه باد کرده و رقبات زیادی از موقوفات را اختصاص بدان داده است.

تولیت و شرایط آن

نخستین متولی موقوفات خود واقف است تا زمان حیات پس از خود واقف به اکبر اولاد ذکور تفویض شده است به شرطی که از فسوق ظاهره فاضحه بر کنار باشد و قدرت رتق و فتق امور موقوفات را نیز داشته باشد. پس از ارتحال اکبر اولادیاً منصف نبودن ولداً اکبر به دو صفت مذکور، به اکبر از باقی اولاد امور وقف متعلق است و بعد از او به اولاد ذکور او

می‌رسد. همینطور در جمیع اعقاب کبر و تقدم بطن باید در نظر گرفته شود و داشتن دو صفت مذکور نیز لازم است.

اگر در مرتبه‌ای از مراتب تولیت اکبر حقيقی مفقود باشد و دو شخص یا زیاده دارای شرط مذکور باشند حکم قرعه معمول گردد.

در صورت انفراض اولاد ذکور یا بودن ولد اکبری که دارای دو شرط مذکور باشد به اکبر اولاد ذکور آناث باهمان شرایط واگذار شود و اگر اولاد ذکور آناث نیز باشد، قولیت به کسی داده شود که یکی از مجتهدین عصر از اهل وقوف و قدرت و صلاح ظاهر تعیین نماید.

وظایف متولی

از وظایف متولی اینکه هر ساله بعد از اخراج ضروریات، يك عشر به صیغه حق التولیه تصرف نماید و مبلغ بیست تومان تبریزی به عالمی که به افاده علوم دینیه و مقدمات آنها قیام نماید، بر ساند و اگر مدرس یا طلبه‌ای به علوم حکمیه که مخالف شریعت باشد بپردازد وظیفه ایشان را قطع کند و از مدرسه اخراج نماید. و هر ساله مبلغ پنج تومان تبریزی به عالمی غیر متظاهر به فسوق که به امن نظارت قیام می‌نماید بر ساند. در هر هجره دو طلبه جای دهد و تعداد بیشتر طلاب يك حجره موقوف به رخصایت صاحبان حجرات است. اگر از میان طلاب کسانی باشند که در شهر همدان حای قداشته باشند، ایشان را مقدم بر دیگران جای دهد و

به مؤذنی رفیع الصوت که اوقات صلوت را اعلام نماید هر فرد بکد مصلحت دارد بر ساند و مؤذن را اجیر نسازد. اگر در وقتی از اوقات مدرسه به علی ای محل سکنی طلبۀ علوم دینی نباشد، متولی حاصل موقوفات را به دیگر طلاب علوم دینی بر ساند. احلاک و مستغلات را به حکام و ارباب استیلا به اجاره ندهد و زیاده از پنج سال به اجاره موافق نکند. تغییری در هیأت حجرات و عمارت بدون ضرورت ندهد. اگر برای استغلال حاصل یا غیر آن به حکام رجوع شود، مخارج آن را از حاصل وقف پیردادزد. مواجب محصلان حاصل و نماضیاع و عقار و مشرف خبط سرشته حساب را به ایشان بر ساند.

اگر از طلباء فسق یا شرارت با فسادی رسوا دیده شود، اخراج نماید. موظب باشد که اموات را در مسجد و مدرسه دفن نکند و به امامت نگذارند. وظیفه طلبه را طبق سر شمار بدون مزیت یکی به دیگری بپردازد.

متولی و ناظر وظیفه ندارند حساب خود را به صدور و مباشران موقوفات و ارباب استیلا پس بدهند و ایشان هم نباید از ایشان حساب بخواهند بلکه حساب ایشان را به روز حساب و اگذارند. اگر خیانتی از متولی یا ناظر دیده شود با مجتهد یا عالمی که در میان مردم به علم و صالح مشهور است، رفع کنند.

رقبات و حصص موقوفات

۱ - چهار دانگ که چهار صد و ندوش شم است از خان مشترک

- میان شیخ علی خان وورثه مر حوم میرزا کمال دارای ۹۳ باب حجره و به درازای ۳۱ و پهنای ۲۶ ذرع .
- ۲ - حصار طویله به درازای ۳۹ و پهنای ۳۶ ذرع .
- ۳ - طویله پهلوی خانه خواجه حسن بیک صابونی بددرازای ۳۹ و پهنای ۵ ذرع .
- ۴ - خانه آهن فروشان در راسته لوافان .
- ۵ - عرصهای که حجرات فوقانی و تحتانی دارد با ۴۹ باب حجره .
- ۶ - طویله با حصار متصل به کارخانه صابون پزتی .
- ۷ - خان کوچک معمی به تیمچه در میدان میرزا کمال .
- ۸ - طویلهای که در عقب خان مذکور است .
- ۹ - حصار طویله مذکور به درازای ۱۲ ذرع و پهنای ۹ ذرع .
- ۱۰ - عرصهای که در اطراف ۵۷ باب حجرات فوقانی و تحتانی دارد بددرازای ۳۱ ذرع و پهنای ۱۶ ذرع .
- ۱۱ - دکانهای راسته مدرسه چهار باب .
- ۱۲ - دکانهای راسته میدان بزرگ به میدان میرزا کمال هجده باب .
- ۱۳ - در راسته سراجان مشترک میان شیخ علی خان وورثه میرزا کمال هفده باب دکان .
- ۱۴ - دکان سراجی و دلاکی و دو دکان دیگر مجموعاً ۱۵ باب .
- ۱۵ - در راسته از درب مسجد تا حمام معروف به حمام حسن خان ۱۶ باب .

- ۱۶ - دکان واقع در میدان شاه قدیمی یک باب .
- ۱۷ - در دوره میدان بزرگ میرزا کمال ۶۱ باب دکان .
- ۱۸ - در راسته میدان شاه یا میدان آهنگران ۱۵ باب .
- ۱۹ - در راسته عطارات چهارباب .
- ۲۰ - قهقهه و ابیار در میدان بزرگ میرزا کمال .
- ۲۱ - قریب خوشاب در بلاؤک سیمینه روود همدان چهاردانگ و نیم
و یک طسوج .
- ۲۲ - مزرعه هارون آباد - از مزارع خوشاب سه شعر و سه
خردل .
- ۲۳ - مزرعه حمل از مزارع خوشاب چهاردانگ و یک طسوج و
ثلث شعر .
- ۲۴ - باع و باغچه و عمارت و حصار و ابیار و طویله ته رقه .
- ۲۵ - سه آسیاب در دهکده خوشاب .
- ۲۶ - چراگاههای قشلاقی چهاررقه .
- مجموعاً ده رقه کاروا نسرا و طویله و حصار و صد و پنجاه و دو
باب دکانهای مختلف و نوزده رقه قریب و مزرعه و مرتع قشلاق
نشین و آسیاب در دوران خود شیخ علی خان وقف بر این مدرسه
شده است .
- در سال ۱۳۳۳ قمری در زمان تولیت یعقوب خان و نظارت

محمدبن محمد هادی همدانی هفده باب دکان دیگر که نه باب آن واقع در طرف شرقی مدرسه و هشت باب آن در طرف غربی است و تماماً شن دانگ است به رقبات موقوفات افزوده شده است.

سجلات

در ادوار مختلف این وقنه از نظر علم و مجتهدین زمان گذشته و سجلاتی بر حاشیه آن افزوده اند. نامهای ایشان به ترتیبی که در این سواد آمده است از قرار ذیل است:

احمدبن زین الدین الاحسانی - محمدباقر بن محمد تقی مجلسی
 مهدی بن اسدالله - جمال الدین محمدبن حسین خوانساری
 آقا شیخ جعفر اصفهانی - سجل دیگر از محمدبن حسین خوانساری
 سید محمد صالح الحسینی المدرس - آقا محمد صادق بهبهانی
 آقا سید عبدالله الحسینی الطباطبائی ابن ابوتراب - آقای گلستانه
 محمد مسیح کاشانی - آقا شیخ علی کمرمای ابن عبدالله
 داودبن ابی المحسن بن ابی طالب الرضوی الهمدانی - آقا سید عبدالله الحسینی
 سید ابوتراب بن ابی القاسم الرضوی الهمدانی - محمد رضا بن محمد محسن بن
 ابوالحسن بن محمد باقر - آقا عبدالله الحسین بن آقا محمد باقر بهبهانی -
 آقا سید مهدی - آقا شیخ علی - آقا سید محمد علی طباطبائی -

امید دارد که وضع کنونی مدرسه و رفبات موقوفات آن را
مورد بررسی قرار دهد و در مقاله دیگری در همین مجله به چاپ
برسازد.

منوچهر ستوده

پژوهشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

سجاد طومار و قفناچه بزرگ بلده طيبة همدان که از
موقوفات مرحوم شیخ علی خان است با تمام سجلات علمای

ماضیین رحم الله

الحمد لله الواقف على السائر وبيده على رسولك المنقدم من
الضلال وآلله خير عترة و اكرم آل نفاس زهارو غرائب ثمار حمد
بیحد واحصاکه در حدائق قلوب وبساتین صدور ارباب فوز و فلاح واصحاب
سعادت ونجاح آبیاری فيض فواضل سبحانی ورشحات امطار الطاف رباني
بر شاخسار اغراض حسن عقیدت واغصان اشجار خلوص نیت جلوة ظهور
و چمن آراتواند بود از اوقاف خاصة اتحاف و اهداء سرادق جلال و بارگاه
کبیریای مالک الملکی است که محصول تمعن و حاصل اتفاق مزرع کثیر-
الخير بسيط غرارا بحكم الذى خلق لكم ما في الأرض جميعاً وقف خلص
مخصوصان تشريفاً ولقد كرمنا بني آدم وحملناهم في البر والبحر ورزقناهم
من الطيبات وفضلناهم على كثير ممن خلقنا تفضيلاً گردانید تا بهم ساعدت
تأييد ومعاونت حسن تربيت رباني بوظائف عبادت ولو ازام بندگی که
بر طبق مصدوقه وما خالفت الجن والانس الا لى عبادون علت غائی تكون

کوئین وغرض اصلی ایجاد خافقین است قیام توانند نمود تعالیٰ کننه عن ان یحوم حوله الفناء وارتقت نعماًه عن ان یحيط به العدو الاحباء و لواضع سواطع صلوات وتسليمات بی انتهای که در مشکوه اذهان زاکیه به وقید یکاذبیها یاضی، ولو لم تمسه نار، و متوقد و متلالی کزجاجة فيها مصباح گردیده بر قربت معطر و مرقد منور راهنمائی را سزاست که به موجب خطاب مستطاب انا ارسلناك شاهداً ومبشراً ونذيراً وداعياً الى الله باذنه وسراجاً منيراً تیره دلان دیاجیر جهالتوکم گشتگان فیاقی ضلالت را بسرچشمہ حیات جاودائی و سرمنزل قرار ابدی هدایت نموده تامزرع حیات مستعار دنیای فانی را بیندرنامی و ماتقدیع والنفسکم من خیر تجدوه عند الله هو خیراً واعظم اجرا مزروع و معمور داشته در اوان حصاد یوم تجد کل نفس ماعملت من خیر محضرأ حاصل اجر و محصل نواب مضاعف كمثل حبة أبتت سبع سنابل في كل سنبلة مائة حبة و الله يضاعف لمن يشاء بجهة معاش مدت بی پایان دار القرار احر از نمایند اعنی حبیب الله العالیین والمخصوص بخطاب وما ارسلناك الا رحمة للعالمین قائم قیاصر الكفر و قاهر الصناديد و ممزق احزاب النفاق و مغرقهم غبادید مخدوم المتكئین فی الجنان على الارائك و مطاع المقربین من العائدک المتعالی بسمی الذکر فی الافلاک والشرف بتشریف لولاك المبعوث بالکتاب ومشت الکتاب و عنصر السبطین والائمه الاطائب سید المرسلین محمد بن عبد الله خاتم النبیین صلی الله علیہ و آله الطاهرین صلوة باقیة بقاع السموات والارضین وجوه روزا هر تحيات زاکیه که در معادن قلوب صافیه اصحاب ایمان و

ارباب ایقان با آب ورنگ صدق نیت و خلوص طویت تربیت یافتہ لا یق
تر صیغ سریر عظمت سلطانی است که با آب تین آتش با رطوع و التهاب
نیران عتو و استکبار گردن کشان جحود و انتکار را اطفا نموده مزارع قابلة
قلوب پاک طینتان بر وفق مصدقه والبلد الطیب یخرج قباته با ذن ربہ
یغرس نهال اخلاص رشک فرادیس جنان گردانید تا در منزل استقرار دو
دارقرار اقتطاف نثار ولکم فیها ماتشتیه الانفس وتلذلذ العین تو انند نمود
و هو سیف الله المنتضر علی الفجرة والاشرار و رحمته الواسعة للبررة والاخیار
الذی ضرب فی سبیل الله بسیفین و طعن بمحین و بایع البیعتین و هاجر البحرين
و حباء الله بالسبطین و ردت له الشمس من تین و جاهد الظالمین و يوم بدرو حنین
و عنکس الناکثین و مقاتل القاسطین و مدمرا المارقین و مرغم انوف الانفة
و المعاندین ومکسر التھائل التي كانوا الها عابدین کاسر نواجم قرون ربیعۃ
ومضرا السراج الوجه لمن اهتدی واستبصرا سدا الله الغائب و شهابه الثاقب
و حجته علی اهل المشارق والمغارب علی بن ابی طالب علیه من الصلوات اتمها
وازکیها ومن التحيات اعمها و ابها هائم انسی الصلوات و ائمی البرکات علی
الائمه النجباء والبررة الاصفیاء حجج الله علی الخليفة اجمعین و شفعاء عباده
یوم الدین الذين تحیرت فی مهامه کمالهم عقول المتفکرین و عجزت عن
الخوض فی بحار جلالهم افکار المتبحرین صلوة تشحون المهو او یعمل الارض
والسماء اللهم ارزقنا شفاعتهم یوم الورود و اسكننا فی ظلال رأفتهم فی دار الخلود
اما بعد در مراثی صافیة و اذهان زاکیة روشن ضمیران صبح نفس و صافی

طوبیتان دقیقه رس صورت این معنی در جلوه ظهور و اهتزاز وضوح است که شجره طبیه صدقات جاریه و نخل باسقة خیرات باقیه مشمر ثمرة سعادت جاودانی و منتج نتیجه درجات وجهاست و ادخال سرور در قلوب مؤمنین سیما محتاجین و مساکین مفتاح کنوز وسیله رفع درجات قرب جانب سبحانی است و از کلام قدسی نظام بحر مواعیح حقایق رباني و صدف در اردی مکنون علوم صمدانی امام بحق ناطق جعفر بن محمد الصادق عليهما من شرائف الصلوات صلوة تملا المغارب والمشارق که فرموده او حی اللہ عزوجل الی داود علیه السلام ان العبد من عبادی لیأتینی بالحسنة فایحه جنتی قال فقال داود علیه السلام وما تلك الحسنة يارب قال يد خل علی عبدي المؤمن سر و رأولوبتمرة فالقال داود علیه السلام حق لمن عرفك ان لا يقطع رجائه منك شعاع این معنی لامع و در خشان است چه هرگاه در مغرس عطا و نخلستان فضل بي هنثی دانه خرمابی مشمر رخصت دخول بهشت خواهد شد پس ثمرة صدقه مستمره کدنفع آن علی مراللیالي والا يام و کرالشهر و الا ياما حيناً فحينماً موجب سور و سدخلة محتاجان گردد بیرون از حدوص و حوصله تقریر خواهد بود و مهرة محاسبان در حساب ثمرة ثواب و نفع غله اجر آن بقصور و عجز اعتراف خواهند نمود و چون بتوفيق و عنایت بیغایت رباني و تأیید و شفقت بی نهایت سبحانی پر تو من تبه این معنی در جام جهان قمای ذهن منیر و ضمیر مستنیر مستطاب معلمی القاب قدسی جناب قدوسی انتساب وزارت و شوکت و اقبال پناه عظمت و حشمت و اجلال انتباه مناعت و ممتاز و ابهت دستگاه الدستور الاعظم و الصاحب

المکرم المعظم نقاوه الاعاظم والاعالى و قدوة ارباب المآثر والمعالي
اعتماد الدولة العلية العالية الخاقانية واعتضاد السلطنة القاهرية السليمانية
المستغنى لعلو الشأن وارتفاع المكان عن نشر المفاحر ونشر المآثر خانی عظیم-

الشانی منبع المکانی دستور اعظم الوزدائی ایرانیان مداری شیخ علی خان
مدالله تعالی علی مفارق الانام ظلال اجالله وامدهم علی مر الدهور بعوطف
افضاله لامع و تابان گردیده تقریب‌الله و ابتلاء من رضاته وقف مؤبد
شرعی و جس مخلد دینی نمود همکی و تمامی حصن مفصله ذیل الكتاب
را با جمیع توابع شرعیه ولو احق دینیه و منضمات و منسوبات از معماری
هداخی و شرب و مشارب و اراضی و صحاری و جداول و انسهار و مراعی و
منافق و اشجار وغیر ذلك بتفصیلی که در وقت اسم هر یک مرقوم میگردد
بر صالح مفصله آتیه ساکنین مدرسه مستجدنه نواب مستطاب عالیشان
در بلده طبیه همدان و غیر ایشان علی التفصیل الآتی و تولیت مسووقفات
معینه آتیه را متعلق ساخته فی متن العقد بنفس فیس خود اطالله بقاعه
مادام حیا باقیاً وبعد از ارتھار بعالیم بقا باکبر ذکور اولاد بشرط اجتناب
از فسق ظاهره فاضحه مثل شرب خمر و باختن قمار واستیماع معاف و
ملایی و غنا و تحوز ذلك وارتکاب اشغال و مهمات دیوانی هانع تولیت مزبوره
نیست وبشرط قدرت بر سق و رق و فرق و سرانجام زراعت و اجره دادن
مستغلات و تعمیر عمارات و صرف نمودن نما و حاصل املاک در مصارف معینه
مقرره بوجهیکه اهل خبرت و عقلا مستقبع و مستهجن نشمارند وبعد از
ارتھار اکبر اولاد یا عدم اتصف با حدالوصفین المرقومین متعلق است

باکبر از باقین مع التعدد و بمن بقی من الذکور من البطن المذکور مع الشرايط المذکوره وهم چنین در جمیع اعقاب کبر و تقدم بطن بشرطین مذکورین منظور است و بعد از انفراض اولاد ذکور یا افقدان هتتصف بوصفين در میان ایشان متعلق باکبر اولاد ذکور انان اعلى الترتیب والشرطین السابقین وبعد انفراضهم العیاذ بالله بشخصیکه یکی از مجتهدین عصر از اهل وقوف و قدرت و صلاح ظاهر تعیین نماید وظیفه متولی عصر آنکه هرساله بعد از اخراج ضروریات از تعمیر عمارت و خرج قنوات و اداء حقوق دیوانی و مؤنث زراعت و خرج بوریای مسجد و حجره های مدرسه و اداء مواجب خادم که تعیین قدرش منوط بر نظر متولی است و امثال ذالک آنچه باقی ماند از آنجمله یکعشتر را بصیغه حق التولیه تصرف نماید و مبلغ بیست تومان تبریزی نصفه مبلغ ده تومان بصیغه وظیفه بدون استیجار عالمی که با فاده علوم دینیه و مقدمات آنها قیام نماید رساند و هر گاه مدرس و طلبه با فاده و استفاده علوم حکمیه که مخالف شریعت باشد بدون نقض و ابطال وغیر آن اشتغال نمایند وظیفه ایشان را قطع نموده اخراج نمایند و هرساله مبلغ پنج تومان تبریزی نصف مبلغ دو تومان و بیست و پنج هزار دینار عالمی غیر متظاهر بفسق از سکنه بلده همدان که با مر لظارت قیام نماید بر ساند و در صورت رغبت دو عالم با بیشتر در امر نظارت با عدم رضایت دیگری بحکم قرعه عمل خواهد مود وهم چنین هر گاه در مرتبه از مرائب تولیت اکبر حقيقی مفقود باشد و دو شخص یا زیاده خواه توأم و خواه غیر آن از موصوفین بشرط تولیت موجود باشد حکم قرعه معمول خواهد بود و در هر حجره با وجود طلبه طالبان

سکنی دو کس را جا دهنده و زیاده موقوف بر رضای صاحبان حجر است
و هرگاه از طلبه جمعی به مرستند که صاحب مأوى و مسكن در بلده
مذکوره نباشد ایشانرا مقدم بدیگران حجره ندهند و بمؤذنی رفیع -
الصوت که باذان اعلام در اوقات صلوت بدون غنا قیام نماید قدر مکه
مصلحت در آن دارد بر ساند و مؤذن را اجیر نسازد و اگر در وقتی از ارقات
بنابر مأوى مدرسه محل سکنای طلبة علوم دینیه نباشد متولی عصر
حاصل موقوفات را بنحوی که مصلحت دارد بطلبة علوم وغیر ایشان اگر از
طلبد کسی بهم فرسد بر ساند و املاک و مستغلات را بحکم و ارباب استیلا و
هر کس که استخلاص حاصل و نما از ودشوار یا متعذر باشد با جاره و تحرذلک
تدهنده و زیاده از پنج سال بعقد واحد یا عقد متعدده قبل از انقضای حدت
با جاره و تحوه اند هندا لاعند وجود المصلحة الواضحه و تغییر هیأت حجرات
و عمارات بدون ضرورت و وجود مصلحت فرمایند و صدور و مبارزین
موقوفات و ارباب استیلا وغیر هم بیهیوجه من الوجه در وقف مذکور
دخل فرمایند و حساب از متولی و ناظر نطلبند و حساب ایشان را بروز
حساب گذارند و اگر خیانتی فاضح از ایشان ظاهر شود علیهم به مجنهد یا
عالیکه بین الناس بعلم وصلاح اشهر باشد رفع نموده طرفین از فرموده
او تجاوز فرمایند و هرگاه احتیاج بتکلفی بحکام بجهة استخلاص
حاصل یا غیر آن شود و بدون تکلف رفع ضرر متعذر باشد از جمله مئونات
شمرده از حاصل وقف مهمسازی فرمایند و از بعضی طلبه هرگاه فسق یا
شرط یا فسادی رسوای پوش وح رسد اخراج نمایند و اموات

در مسجد و مدرسه دفن ننماید و بامانت نگذارند و وظیفه طلبہ را بالسویه دون المزیة بر رؤس نه بر حجرات قسمت نمایند و نواب مستطاب عالیشان منبع المکان معترف شد با آنکه نمامی موقوفات مرقومه ذیل الكتاب را از ملک خود اخراج نموده تصریف که من بعد در آنها کند از راه تولیت است نه از جهه ملکیت وهذا تفصیل الحصص المرقومة فمثنا
 الخانات وما يتعلّق بها من الحصار والاصطبل وبقى ثلاثة على التفصیل المرقوم و مساحة العرصه و عدد المجرات على ماقبل خان بزرگ من حوم میرزا کمال از جمله چهار دانگ که میانه ورنه مر حوم مزبور و سرکار نواب مستطاب عالیشان واقف مشترک است و چهار دانگ چهار صد و تردد و شش سهم است که کل هفتصد و چهل و چهار سهم اصل عرصه که در اطراف حجره های فوقانی و تحتانی دارد بذراع الثیاب

ط —————— و ل —————— و ل —————— ط —————— و ر

۳۱ فرع

حج —————— رات

پروژه کتاب طومانی و مطالعات فرنگی

۹۳ باب

حصار طویله که بجنب طویله واقع است و حجرات خراب دارد ط —————— و ل —————— و ل —————— ط —————— و ر

۳۹ فرع

بالتام

طویله که در عقب حجرات تازه حصار است واقعه در جنب خانه

و منها الدكاكين و ما يتعلّق بها الواقعات في الموضع المعينه على -
التفصيل المرفوم

راسب
ته

مدرسه که بال تمام از جمله حصص مرقومه است
۴ باب

دکان خیاطی دکان صحافی دکان کفش دوزی
باب
دوباب

راسه میدان بزرگ بمیدان میرزا کمال الى درب المسجد مال بیست و
شش سهم از کل شش دانگ که چهار صد و نود و شش سهم است هجده باب

دکان قصابی دکان عطاری دکان تنبایکوفروشی
باب
بسیور

باب
دکان بقالی
به

بسیور
بسیور

باب
دکان قصابی دکان حلوايی دکان خبازی
بسیور

باب
بسیور

باب
باب

خواجه حسن بیگ صابونی
ط رض ول

۳۹ ذرع ۵ ذرع

بال تمام

خانه آهن فروشان واقع در راسته لوانان از جمله شش دانگ

۴۳۰ سهم

له طویله

عرصه که حجرات فوقاني و تحتاني مع حصار که متصل است

بکارخانه صابون پزی دارد

حج رات

۴۹ باب

خان کوچک که مسمی به تیمچه مع حجرات فوقاني و تحتاني و

طویله و حصار و سایر ملحقات واقع در میدان میرزا کمال

طویله بال تمام حصار طویله مذکور بال تمام

معینه که در عقب خان طول عرض

مذکور واقع است ۱۲ ذرع

عرصه که در اطراف حجرات فوقاني و تحتاني دارد

ط رض ول

۳۱ ذرع ۱۶ ذرع

حج رات

۵۷ باب

دکان کاشی فروشی	دکان عطاری	دکان بزاری از جمله	دکان بزاری از جمله	مال ۴۹۶ سهم ربع
بدستور	بدستور	مال ۲۶ سهم نیم	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع
دکان پیراهن زبر جامه فروشی	دکان علاقه بندهی	دکان بقالی	دکان دلاکی	دکان دلاکی
بدستور	بدستور	بدستور	بدستور	بدستور
مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع
دکان رزازی ایضاً	دکان رزازی ایضاً	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع
بدستور	بدستور	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع
دکان بقالی که ... شده	دکان عطاری	از جمله ۴۹۶ سهم	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع
دکان واقع در میدان شاه قدیمی	باب	مال ۷۹ سهم ربع	مال ۳۸ سهم ربع	مال ۷۹ سهم ربع
دکان عطاری تمامی شش دانگ باب	باب	دکان دلاکی از جمله چهارصد و نود و شش سهم است	دکان دلاکی از جمله چهارصد و نود و شش سهم است	دکان دلاکی از جمله چهارصد و نود و شش سهم است
دوره میدان بزرگ میرزا کمال بشراکت ورثه شصت و یک باب	باب	دکان دلاکی ...	دکان دلاکی ...	دکان دلاکی ...
دکان نخود بریز که بقالی شده	دکان علاقه از جمله	۴۹۶ سهم که عبارت از شش	۴۹۶ سهم	۴۹۶ سهم و ربع
بدستور	بدستور	دانگ است مال ۱۹ سهم نیم	مال ۲۶ سهم ربع	مال ۲۶ سهم ربع

۱ - جمع با دیز سازش نداد.

دکان حلواچی ایضاً	دکان قصابی	دکان نخود بریزی	بدستور	بدستور
باب	باب	باب	باب	باب
دکان خبازی	ایضاد کان بقالی	بدستور	بدستور	بدستور
بدستور	باب	باب	باب	باب
دکان که انبار شده	دکان دلاکی	دکان دلاکی	بدستور	بدستور
بدستور	باب	باب	باب	باب
راسه سراجان که مشترک است میان سرکار نواب عالیشان واقف و ورثه میرزا کمال حفده باب	دکان سراجی که از جمله چهارصد و نود و شش سهم است	۱۵ باب	دکان دلاکی از جمله چهارصد و نود و شش سهم است	دکان دلاکی از جمله چهارصد و نود و شش سهم است
مال هفتاد و نه سهم و نیم	دکان دلاکی ...	دکان دلاکی ...	دکان دلاکی ...	دکان دلاکی ...
بدستور	بدستور	بدستور	بدستور	بدستور
راسه از درب مسجد تا حمام مشهور به حمام حسن خان شائزده باب	۴۹۶ سهم و ربع	۴۹۶ سهم و ربع	۴۹۶ سهم و ربع	۴۹۶ سهم و ربع

۱ - ظاهرآ یکی از دکانها هنگام روتویی از قلم افتاده است.

دکان رزازی ایضاً	دکان رزازی
بستور	بستور
دکان رزازی ایضاً	دکان رزازی ایضاً
بستور	بستور
دکان رزازی ایضاً	دکان رزازی ایضاً
بستور	بستور
دکان نمک فروشی	دکان رزازی ایضاً
بستور	بستور
دکان خشک بار فروشی	دکان علافی
بستور	بستور
دکان نمک فروشی	دکان خشک بار فروشی
بستور	بستور
دکان نمک فروشی	دکان علف فروشی
دکان . . .	دکان . . .
دکان خشک بار فروشی ایضاً	دکان خشک بار فروشی
بستور	بستور
دکان علافی ایضاً	دکان علافی و نمک فروشی
بستور	بستور
دکان بقالی	دکان خبازی
بستور	بستور

دکان علافی ایضاً	بستور	مال ۲۶ سهم رباع	دکان علافی ایضاً	بستور	مال ۲۶ سهم رباع
دکان علافی ایضاً	بستور	مال ۲۶ سهم رباع	دکان پشم فروشی	بستور	مال ۲۶ سهم رباع
دکان علافی ایضاً	بستور	مال ۲۶ سهم رباع	دکان علافی	بستور	مال ۲۶ سهم رباع
دکان علافی ایضاً	بستور	مال ۲۶ سهم رباع	دکان حلوائی	بستور	مال ۲۶ سهم رباع
دکان علافی	بستور	مال ۲۶ سهم رباع	دکان حلوائی ایضاً	بستور	مال ۲۶ سهم رباع
دکان ندافی	دکان ندافی	دکان حلوائی	دکان علافی	بستور	دکان علافی
دکان صندوق سازی	دکان صندوق سازی	دکان . . .	دکان علافی	بستور	دکان علافی
دکان . . .	دکان . . .	دکان علافی	دکان علافی	بستور	دکان علافی
دکان صندوق سازی	دکان علافی	دکان علافی	دکان علافی	بستور	دکان عخلافی
دکان نخودبریزی	دکان نخودبریزی ایضاً	دکان نخودبریزی	دکان رزازی ایضاً	بستور	دکان رزازی
دکان رزازی	بستور	دکان رزازی	بستور	بستور	بستور

دکان ... ایضاً	دکان ... ایضاً
بسیور	بسیور
از جمله سه دانگ	از جمله سه دانگ
چهار باب	راس ... نه عطاران
دکان بقالی از جمله بک دانگ	دکان بقالی که سابقاً... بوده
سهم و نیم	سه دانگ
مال ۷۹ سهم نیم	
دکان عطاری ابتداء میرزا بدینها	
	چهار دانگ
	دکان حلوائی
	بک دانگ
میدان بزرگ مرحوم میرزا کمالاً بشرافت ورنده ۴۹۶ سهم	
مال ۲۳ سهم و ربع	
قهوة خانة واقعه در میدان شاه مع اثار جنب آن که آنرا برای	
قهوة خانه ... ۴۹۶ سهم مال ۷۹ سهم و نیم	
و منها القرية والمزرعتان وما يتبعها من المنظمات والملحقات	

باب	از جمله ۴۹۶ سهم
مال ۲۶ سهم و ربع ۴ باب	
راس ... ته	
از میدان شاه تا میدان آهنگران ۱۵ باب	
دکان خشک بارفروشی	دکان خشک بارفروشی ایضاً
از جمله ۴۹۶ سهم	
مال ۷۹ سهم نیم	بسیور
دکان ... دوزی	دکان خشک بارفروشی دکان ... دوزی
مال ۹۷ سهم نیم	
دکان علافی	بسیور
دکان حدادی	بسیور
دکان اره سازی	بسیور
دکان حدادی	بسیور
دکان ... دوزی	دان ... دوزی
مال ۹۷ سهم نیم	
دکان ... دوزی	
از جمله سه دانگ ۴۹۶ سهم	
مال ۷۹ سهم نیم	
بسیور	
دکان ... دوزی	
از جمله ۴۹۶ سهم	
مال ۷۹ سهم و نیم	
بسیور	
دکان ... دوزی	
از جمله ۴۹۶ سهم	
مال ۷۹ سهم و نیم سه دانگ	

طاحونه	طاحونه	طاحونه	طاحونه	طاحونه
احداني	پائين	مشهوره به طاحونه بالا	با	مشهوره
بالت تمام	بديستور	از كل ششدانك سهدانك	ک	ادانك
و منها المراعي و مساكن اهل البدو في الشتاء الموسومه بالفشلقات				
وهى اربعة				
قشلاق	قشلاق	قشلاق	قشلاق	قشلاق
بلاقيه	شاهرخ	كلتبه	مشهور بسويسى	مشهور
سهدانك نيم	ياكربيع	ياكربيع	ياكربيع	ياكربيع
مواجب محصلان حاصل و نماء و ضياع و عقار و مشرفي كه احتياج				
باوشود بجهت ضبط سر رشته حساب در عهده متولى است وقد جرت صيغة				
الوقف على ماسطر فمن بدلہ بعد ما سمعه فانما ائمه على الذين ببدلنه و				
عليهم لعنة الله والملائكة والناس اجمعين وقد كان جريان الصيغة الشرعية				
في السادس شهر شعبان المعظم سنة مائة و ألف من الهجرة المكرمة.				

وقف صحيح شرعی نمودم حخص مفصله هر قوهه را بر مدوسه
مذکوره بشرط معينه و موقوفات مزبوره را يتصرف وقف دادم وبصيغه
شرعیه بعنبي وفارسي تلفظ نمودم العبدالمذنب المحتاج الى رحمة الملك

فربه	مزاده	مزاده	فربه
خوشاب از کل شش دانگ واقعه	هد ببلوک سمینه رو دهمدان چهار	از مزارع خوشاب	هرون آباداز کل شش دانگ
دانگ و نیم و یک طسوج	دانگ و شعیر و سه خردل	حمل که از مزارع خوشاب	از مزارع خوشاب
مزبور است چهار دانگ	مزبور است چهار دانگ	مزبور است چهار دانگ	دانگ و نیم و یک طسوج
و سه شعیر و سه خردل			
و منها البسانین والبیوت وغیره اماع الواحق والمنسوبات وهي تسعة	و منها البسانین والبیوت وغیره اماع الواحق والمنسوبات وهي تسعة	و منها البسانین والبیوت وغیره اماع الواحق والمنسوبات وهي تسعة	و منها البسانین والبیوت وغیره اماع الواحق والمنسوبات وهي تسعة
کمافصل	کمافصل	کمافصل	کمافصل
باغ مشهور بجهار باغ واقع	در خوشاب سه دانگ قطعه	باغ پیر نظر	باغ کشمکش بستور
در خوشاب سه دانگ قطعه	باغ مشهور بجهار باغ واقع	قطعه	دو دانگ قطعه
باغ عباس آقا	در خوشاب سه دانگ قطعه	باغ دونفر	باغ کشمکش بستور
قطعه	باغ عباس آقا	باغ پیر نظر	دو دانگ قطعه
باغ چهه دیوان خانه	قطعه	باغ دونفر	قطعه
قطعه	باغ چهه دیوان خانه	باغ کتاب قطعه	قطعه
عمارات و حصار	کارخانه.... پزی	باغ کتاب قطعه	باغ چهه دیوان خانه
اندرونی و بیرونی و محوطه بال تمام	اینبار و طویله	اینبار و طویله	عمارات و حصار
بال تمام	اینبار و طویله	اینبار و طویله	اندرونی و بیرونی و محوطه بال تمام

المنان شيخعلى زنگنه

میار مهر مرحمت وغفران پناه صدارت دستگاه الواصل الرحمة

ربه المنان شیخ علیخان

سجلات

هو الواقف على الضماير بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الواقف

على الضماير والمطلع على السرائر وصلى الله على محمد وآلته سادات اهل

البصائر أما بعد قد شهدت البينة العادلة عن علم بصحة ما هو المسطور في

هذا الزبور فلذلك وبمعونة القرآن حصل لي العلم ما هو مسطور في هذه السطور

وأفالعبد المسكين احمد بن زین الدین الاحسائی

[محل مهر مرحوم شیخ احمد احسائی]

الحمد لله الذي وقف بقاع السموات وابراج الارضين وحبس روضات

الجنان وصوامع العليين على اصنفاته المنتجبين محمد فخر المرسلين و

وزیره الكبير امير المؤمنین ... المخلصين صدّوات الله عليهم وعليهم

اجمعين ابد.الابدين وبعد ذلك دفعت بسماع الاقرار الصريح الملىء والاعتراف

الصحيح الديني من جناب وزير الاعظم والدستور الافخم الاكرم المرافق

مدارج الفضل والعرفان آصف سليمان الزمان معدن الفضل والسكن

والسخا المتأسی قوله وفعلاً باصحاب الكساد رکن السلطنة البهية اعتمد

الدولة العلية المشارفی المتن الى بعض القابه الرضي طومار له وحسن مآب
وآمنه الله من مخاوف يوم الحساب بمقالته ما ذكر في هذا الكتاب المستطاب
من المبدأ الى المآب لاسيما بقوع الصيغة الشرعية مقرنة بالشروط المرعية
والاقباض والقبض بنية التولية والخروج عن التصرفات الملكية وانا
الداعی لدوام الدولة القاهرة الباهرة احوج العباد الى عفو رب الغنى محمد
باقر بن محمد تقى عفى عنهم بالنبي والوصى وآلهمما الطاهر بن

[محل مهر مرحوم مجلسی اعلى الله مقامه]

بسم الله خير الاسماء

الحمد للمن ظهرت في مصنوعاته آيات قدرته وقادت على وحدانيته
شواهد صنعه وحكمته ودللت على ذاته دلائل لطفه ورحمته ووقفت سوابق
الفكر عن بلوغ كنه ذاته وحياته، احمده على ان وفق اولياته المعرفتين ببيان
طاعته ودهاهم الى سلوك منهج رضا بهار شاده وهدايتها اوامر على الصدقات
الجاريات الباقيات من اليم عذابه وعقوبته واسئلها ان يصلى على خير بربرته
سيصدقونه محمد المصطفى والطاهر بن من عترة الواقفين في موقف خدمته
ما تتبعنا لصدقته نيل مثوبته واجب ادراكه والمحظى به وبعده قد اجلت
ضالع فكري في هذه الصحيفة الفائقة وسررت رائد طرفى في هاتان
الحقيقة الرائقة فالقيت شواهد الصحة في خلالها واضحة دلائل الصدق
على صفحاتها الائحة وكفى برهانا على ذلك تقريره ولا عالم اعلام لم يافها
وتصديقهم لظواهرها وكيف لا وهم حماة الدين وحفظة شريعة سيد

رئيس الوزراء العظام واس الامراء بالشوكه و الاحتشام الدستور الاعظم والصاحب المفخم المعظم اعتماد الدولة العلية اليمانيه و اعتضاد السلطنه البهيه السليمانية لازالت مزارع دولته الناميه مخضرة الارجاء ماظهرت سبيله مزرع الخضراء واثمرت غراس غبرة القبراء وكان اقراره العالى لابرح متکئا على ارائك الدولة مادلت الايام والليالي مشتملا على الاعتراف بان يده العليا من فوعة عن الموقوفات المسطورة على جهة الملكيه وانها منصوبة عليه وعلى وجه التولينة و كتب الداعي لدوام الدولة القاهره ابن حسين جمال الدين محمد خوانساري عفى عنهما

[محل خاتم شريف رضوان آرامکاه آقا جمال خوانساري]

بسم الله الرحمن الرحيم وبه ثقتي

الحمد لله الذى وفت العقول دون ادراك عرفانه و وقف النقوش على اهتداء بلوغ الوقوف فى مقام رضوانه والصلوة على خير من استضاء بنوره الاصقاع الذى من انفق ملكه فى سبيل طاعته سلم ضيعة عمره من الضياع وآله الهداء مهابط الوحي ومدارس العلم سيماؤزيره الذى منه عمال اليقين و عليه اعتماد الدين صلوة باقية بقاء السموات والارضين وبعدفان هذه الصحنينة الدينية كاشفه عم منح الله بفضله لحضرته العالىه والساحة الزاكية حضرة النواب الرفيع العالمه الذى يطول بذكر مناقبه باع الالغات و يقص عن بلوغ المذاقه بدلاطناب شمس سماء الوزارة العظيم رافع لواء الامارة الكبرى الجامع لمحاسن الشيم المستجمع المكارم السيف والعلم صاحب المناق الظاهرة الفاخره و حائز المكارم العالىه فى سبيل الدين والآخره اعتمد

المرسلين و نواب خاتم الاوصياء المرضين فلا ينبغي التامل في انها لنفس الامر مطابقة ولمافي عالم الغيب موافقة ... الواقع خير الجزاء ورفعه في مقام السعداء وكذا الساعي في اقامته بنيانها واحياء مدارس من اركانها ونمق هذه الاحرف بيده الجانحة الفائحة ففي روى عفی الله مهدي بن اسد الله

[محل خاتم شريف]

هو

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي وقف رياض الآخرة على من زرع في مزرعة الدنيا ببذل الصلاح والسداد وسكنى زرعها يماء التجاهد في الخيرات الجارية من غير الهدایة والرشاد وباذر في هذه الحصيدة اكى تکويم(٢) ببذل الطاعة والانقياد وتزود بما احتصد به بسبيل الآخرة وادخرها سدره و كوة ليوم الحصاد والصلوة والسلام على نبيه الامي المختار وآلها لا كرمين الاخيار الذين اوقفت على ولايتهم العدن بجنات تجري من تحتها الانهار وتسلب ثمرات رياض شفاعتهم لكل باع من محبيهم يتبغى النجاة من النار تعالج

سيماوزيره الاعظم وخليفة معظم امير المؤمنين على بن ابيطالب خير الوصيين وبعدفان هذه التميزة الشريفه والصحيفه الوثيقه الحصيفه من آلة لاراثة تشفيه السمع بدر الاستماع اليه وتشوق الشاهد بزينة شهادة عليه من الاقرار الصحيح بجميع ما نطق به الكتاب والاعتراف الصريح بما احتوى عليه من البدو الى المأب الصادرين من النواب المستطاب المتأنب بأداب المبادى المتذلل له الرقاب والهوارى مدار الایران واهلية ملاذ الاعاظم العصر واعاليه

والكرم جانى تمر الفتح والكرامه عن خصني السيف والقلم ناشر الوجه الحشمة والعظمة والجلالة جامع فضائل السماحة والسخاوة والبسالة صدر الورزاء العظام امير الامراء الكرام الفخام الدستور الاعظم الذى ايايه السابقه فى ايدي اصناف الخلق صنوف و الموالى المكرم المعظم الذى مكارمه البالغة فى مسامع كافة الناس اقراط وشنوف الواقف الموفق المسدد المويد من عند الله مفيض الجود لازال وجوده الشريف المسعود راقيا بالدولة والاقبال الى عورج السعود باقيا بالعظمة والاجلال الى ان يقوم الناس ليوم مشهود وقد اعترف ايضاً بوضع قدره الجليل بين الاعاظم والاجلة ماطلعت الشمس و سطعت الاقمار واهلة بان يده العليا جل جلاله على المرقومات المسطورة بذاتولية الشرعية الباقيه ما بقيت الاوقات المسطورة وكتب الداعي لدوام الدولة البهيه السليمانيه ابن المرحوم حسين الخوئي
محمد رضي عف عنهم .

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى تقرب الى جناب حضرته المقربون بالقربات وتوسل الى نيل سبعان رحمته المتسلون بالصدقات وفاز من عبيده المنافقون والمتصدقون بالزلقات واستبشر اهل الخير بوعده بالتعيم واعلى الدرجات والصلوة على من ارسله بالأيات البينات والحجج القاطعات محمد المصطفى صاحب المقام المحمود المنتصب لشفاعة العصاة وآلهم الائمه الاوصياء اولى الفضائل والكرامات سينا وزير الاعظم ووصيه الاكرم الذى نام في مضجعه وقام باعره

الدولة البهية واعتضاد السلطنة السينية كافى الكفات وملاذ الولايات الدستور الاعظمصاحب المعظم لازال قلمه عليا بين الامم حيث هديها الله سبيل الرشاد ووقفها الحمل الزادى يوم المعاد وعلم ان افقا العام موجب للاجر من نائل و مثل ما ينفقون في سبيل الله كمثل حبة ابنت سبع سابل فصدر عن جنابه الوقف الدينى المؤبد والحبس الشرعي المخلد جامعاً لشرايط الصحة واللزوم حاوياً للوازم الوقف من الصيغه والقبض وغير ذلك مما في الكتاب مرقوم فاكتبه بعد التشرف من استماع الاعتراف عن حضرته الراهره الداعي لدوام الدولة الفاهره .

[محل خاتم شريف مرحوم آقا شيخ جعفر اصفهانی]

هو

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى وقف نفاس نفوس العلماء على سلوك سبيله و وقفهم لاطلاق ثمر حدائق الفضل و تسبيله والصلة والسلام على رسوله القائم بالحق و تعديله الناهض بجرح اباطيل بقواطع ادلة تغييره و تبديله وعلى الله ال واوقيين على تنزيل القرآن و تأويله الناشرين اليه ليلم الى دروس العالم و تعطيله اما بعد فان الاذن الوعيه قد صارت في بحر سماع الخيرات الجاريه صدف الجمان الافرار الصريح بما في هذا الكتاب الصادف من النواب المستطاب العظيم شأنه العالى الرفيع مكانه المنبع المتعالى شمس فلك الوزارة العظمى بدرسماء ايالة الكبرى قاطف نور الشرف والشهالة من رياض الجود

و حارب مع اعلاقه على امير المؤمنين و يعقوب الدين لل المسلمين صلوة دائمة بدوام الارضين والسموات وبعد فزت بحضور مجلس الاعتراف بما احتوى عليه ذلك الكتاب الذي لا ريب فيه و تشرفت بشهور متحف الاقرار بما انطوى عليه ذلك الخطاب الذي لا شبهه تعمريه من النواب المستطاب المتأنب بمحاسن الآداب قدوة الاعاظم الوزراء واسوة افخم الامراء الدستور الاعظم الاكرم الافخم مؤسس ببيان المجد وجودة الكرم مرجع طوابيف الفرق والامم محرك المعالي بعواي الهم المخصوص بالنفس القدسية المكرم بالرئاسته الانسية ناطورة ديوان الوزارة عين اعيان الامارة فاصب رايات العدالة والجلالة رافع الوري الشهامة والنبلة رفع الله تبارك و تعالى اعلام الدولة الغر بيمان قدره واعلى الله عز و علا الوري الملة البيضاء بما ثر امر و لازالت اقطار الارض مشرقه با فوار معدله واغصان الخيرات مورقة بسحائب رأته من ايقاع صيغة الوقف وتخليه يد الملكيه عن الموقوفات المسطورة والتصرف بيد العليا المبوسطة على وجه التوليه فصار بحمد الله وفقاً صريحاً صحيحاً لازماً على قانون الشريعة المحمدية والملة العلوية على صادها الف صلوة وتحيه جعله الله لواقه العلی الشأن السنی المكان ذخر اليوم المآب ووسيلة لامن من المخاوف يوم الحساب وكتب الحقير الخاسر الخاطى محمد صالح الحسيني المدرس عفى الله عن جرائمه

[محل خاتم شريف من حرم آقا سيد صالح]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الوف على السرائر ضمائر العباد و خوافيها والصلوة على نبيه الكريم المبعوث لحبس النقوس بأوامر و نواهيه عن ابراد بهامن شهوتها دواعيها والهالواقفين على اسرار عالم القدس و مطاويها وبعد فزت بسماع الاعتراف الملائقي والأقرار الديني من نواب الدستور الافخم مالك ازمه امور الامم محنون الامراء والخوانين كهف الضفاء والمساكين جامع نشاني الدين والدنيا الفائز في كل شرف و جلاله بالسهم المعلى ركن السلطة البهية السليمانية اعتماد الدولة العلي الخاقانية لازال مابه الرفيع محطاً لغير حال امان الانام و جبانه المنبع منبعاً لعواائد الفضل والانعام بحد فار ما زير في تلك الوثيقه الآتية والرقيمه هو يمه من البدوالى المآب لاستيلائه الشرايط الشرعية والآداب المرعية في كل باب و كتب احرق العباد الى عفو ربها الغافر محمد صادق بن محمد باقر عفى الله عن جرائمهم في اليوم الآخر

[محل مهر من حرم آقای محمد صادق بهبهانی]

بسم الله خير الاسماء

الحمد لله الظاهر آياته والباهري بناته والموقوف على ابرار برياته و خيراته والصلوة على محمد خير برياته والله الطاهرين بأفضل صلواته و اتم تحياته وبعد فلقد ظهر من لحظه هذه الصفحة الشريفة والصيحة المتنية المختومة متناً و هاماً و خطوطاً و مهوراً على آثار الصدق و المنطوية بالاحتواء على قرائن الحق انها مصفات من معين الصدق والتصديق و مبررات عن

المكرم المعظم ناظر مناظر الوزراء العظيم وافق موافق الایالله الكبیرى
صاحب السيف والعلم ناشر الوية الجود والكرم اعظم الوزراء العظام اكرم
الامراء الكرام الفخام اعتماد الدولة العلية الخاقانية اعتضاد السلطنة
البهية الابدية السليمانية الواقف الخير الموفق المؤيد لازالت اعلام وزارته
و دولته واقباله في موافق التخلود والدواام منشورة وارقام عظمته و ايماته و
اجلاله على صفحات الديارى والايام مسطورة ففتحت في تلك الروضة
البهية من فرع شاهد لسانه البينة عربض الاشهاد على كل ما في هذا الصك
المزبور نافخاً منه شمدى مسك رضاه المنوط بالخير الكثير وتعلق بهوب
نسمات التوفيقات الالهية من فلق فيه ورد الاقرار الصريح والاعتراف الصحيح
بجميع ما فيه فايحاً منه خاطره العاطر الخطير وكتب العبد المذنب الجانى

محمد مسيح الكاشاني

[محل مهر حروم آفای کاشانی]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الواقف على النبات والخيرات والحسنات والسلام على خير
من هدى العباد الى سلوک سپیل المبرات محمد وآلہ المیامین الاطیاب الهداء
سیما بن عمه ووصیه الذي من تولاه وجب له قبول الطاعات صلوٰۃ باقیه بقاء
الارض والسموات وبعد فان الغرض ذکر ما منح الله من اسباب التوفيق للحضرت
العالیہ والساحہ السامیہ النواب المستطاب الخان الاعظم والامیر المعظم
اعظم الوزراء العظام افسر الامراء الكرام لازال عالیاً على ابناء الزمان

اختلاط كدورات الرتع بالتحقيق فذلك الكتاب بعذافيره مما لا يرب فيدو
مهوره وخطوطه مما لا شبهة يعتري به وكتب العبد المشتاق الى ربها الوهاب الغنى
ابن ابي قراب عبدالله الحسيني الطباطبائی غفر الله عنهم

[محل مهر حروم آفای آفاسید عبدالله]

لقد جرت الصيغة على النهج القويم والمنهج المستقيم الذي احكم بنیانه
وشید اركانه في الملة البيضاء والشريعة الزهراء بمشهد منى حررها حرج
المفتاويں الى صفح مرمه الكريم وقف نامیجہ مقرون بقرائین صحت
است.

[محل مهر حروم آفای گلستانه]

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمدك يا من وقف مناھل فضلہ على من استبق الخيرات بالتبادر الى
الصدقات الجباريات وسبل ثمرات ریاض لطفه لمن سارع الى مغفرة من ربہ
بالسعى في تسهيل الباقيات الصالحات ونسئلک ان تصلی على محمد وآلہ
الذین وقفت على اولیائهم الواقفین على فرض طاعتہم المستحبہ لدی ذوى
النهی حدائق السعادات وسبلت لاحبائہم المستجيرین بسد شفاعة تمی
ليس منها منتهی ثمرات الجنات صلوٰۃ نامیة ما نامت شجرة الدعاء في ریاض
الصلوات زاکیه ما زکت زروع الاغنیاء بایباء الزکوة اما بعد فقد تشرفت
باقتطاف ورود الحدیقة الانیقة التي هي عالی مجلس شہود النواب المستطاب
الخان العظیم الشأن الرفیع المكان الدستور الاعظم المولی الصاحب المخدوم

عن ادرك الا بصار والبصر و يامن فرك القلوب والهه حری (٤) ولم تجعل
للعقل الى ذلك مجری تركتها والهه في يباء كبرياتك و معرفتك ولم
تجعل للخلق سبيلاً الى معرفتك الا بالعجز عن معرفتك والصلة والسلام
على افضل صفاتك و خيرة بريةك وسادات خليفتك محمدوآلہ کنوز
العلوم والاسرار وارباب المعرف و الحقيقة والبصر ما تحرک الفلك
الدوار وتعاقب الليل والنهار اما بعد فقد تشرفت بالنظر الى هذا الصك
الشريف والسجل المنيف وبما اشتمل عليه من البيان و التفصيل و سلوك
خير مسلك وسبيل فرأيت آثار الصحة عليه لا يحة و شواهد الصدق على
حقيقة واضحة ظاهرة كمال الظهور كالنور على الطور وقد صحت اطراوه
بشهادة العلماء الاعلام والقضاة الكرام المعول عليهم في النقض والابرام
سيما غواص بحار الانوار ومخرج غوالی لوالی الاخبار وجواهر الاسرار
الذى لم يكتحل للبصر ولم تسمع بمثله الا دوار ولم يسمح بنظریه الاعصار و
العالم العلامه الربانی والفرید الوحدی الذی ليس له ثانی جمال الدين
خوانساری نصیباً لمن سعی فی احیائه وتصحیحه وبذل جهده فی تنقیحه
نفعه المذنب الجانی والاسیر الفانی عبدالله الحسینی عفی الله عنه
محمدوآلہ .

[میحل مهر شریف هر حوم آقا سید عبدالله]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الواقف على الغماير والسرائر والضلواه والسلام على صاحب

فصدر منه هذا الوقت الصحيح الشعري الجامع الشرايط اللزوم و كتب
شاهدأ ابن عبدالله سيخ على الکمره ای عفى عنهم.

محل مهرمرحوم آقا شیخ علی کمره‌ای

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الواقف على السراير المطلع على الضماير الذي هو ولى
الخيرات و ولى المبرات حمدًاً منتهى لاحصائه و لاغايته و نهاية لاعلا
والصلوة والسلام على اشرف عباده ومن بيده امر معاده وعلى الولي المطلق
والداعي الى سبيل الحق وعلى اولاده الميمانيين واعقابهما الطيبين الظاهرين
سلام الله عليهم اجمعين الى يوم الدين وبعد فقد فزت بمالحظه هذا الصك
الشريف والورق المنيف ورأيت ترجيحه بمهر ورمح العلما وترتيبه بخاتم
أصول الفقه الاجلاء الذين هم لا يتم آل محمد كفلاً على رادهم لعنة الله
وحصل لي بمالحظته العلم بصدور الوقف من الواقف العظيم الشان اطاب الله
تراء وجعل الجنة متواء وان مانسب اليه من المطلوع الى القاطع لا زرب فيه
ولا شبهة وانا قبل الاقلين واذل الاذلين عملاً واكثرهم خطأً وزلل داود بن
ابي المحسن [بن] ابي طالب الرضوى الهمданى حرر في ٧ ربى الآخر
١٢٥٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمدًا لك يا واقفًا على الضمائري يا مطلعًا على السرائر يا من تنزّهت

و كتبه المصنف الخاسر محمد رضا ابن محمد محسن ابن ابوالحسن ابن محمد باقر عقی الله عنهم بر حمته الواسعة و لطفه الباهرة .

[محل مهر من حمت بناء آقا مولا محمد رضا]

بسم الله وله الحمد

وضح وصح ما تضمنه وأشتمل عليه هذا الصك من غير ارتياط

حرره محمد

بسم الله و كفى

والصلة على نبيه المصطفى وآل الله واهل بيته خير اهل الورى وبعد فيقول العبد الاقل والاذل عبدالحسين بن محمد باقر بن محمد اكملا عقی عنهم بما نهى في هذا الصك من الوقف على التحو والمرقوم والنهج المعلوم الى المبرور المرحوم ممالاریب فيه ولاشك .

[محل مهر مرحوم مغفور قدوة العلماء الاعلام آقا عبدالحسين بن آقا

محمد باقر بهبهانی]

هو

بسم الله وله الحمد وصلى الله على محمدو آل و الذي ظهر لى من فرائين الحال وقطع به جمع من الاخيار العارفين بالمقابل بصحبة ما اشتمل عليه هذا الصك حرره

المناقب والمفاخر محمد سيد الاولى والاخير وعلى وزير الاعظم الاخفى صدر دست الامامة وقطب تلك الولاية والخلافة وبدرسات الرياسة والسياسة امير المؤمنين سيد الاوصياء الاكابر و اولاده الذين قصرت عن البلوغ الى ادنى وصفهم على الكتب وبعد قدرت بلحظة هذا الصك الشريف و السجل المنيني الذي علامات الحق من سطورها الائحة وسمات الصدق من خلالها واضحة ظهر كمال الظهور على الطور بالنظر الى مهور العلماء الاعلام والفضلاء الفخامة الذين هم لا ينالوا محمد عليهم السلام كفلاه ومدادهم منضل على دماء الشهداء وقيقة ما في هذا الكتاب المستطاب من المبدع الى المآب بحدافير واسرة بالشيخ المزبور والنوط المسطور وكتبه يمناه الدائرة الجانية اقل السادات ابوتراب ابن ابي القاسم الرضوي الهمداني تجاوز الله عن سلطاته .

[محل مهر من حروم مغفور سيد العلماء العظام الحاج ميرزا ابوتراب الهمداني علوم اسلامي مطالعات و دراسات اسلامی پرتوال جامع علوم اسلامی
اعلى اللدمقامة]

بسم الله اشرف الاسماء

الحمد لله الواقف على الضماير المطلع على السرائر باعث الانبياء الهمدانية على الاولى والا واخر والصلة على سيدهم محمد الجامع لجميع المناقب و المفاخر وعلى وصيه وذریته المطلعین على البواطن والظواهر و بعدها العبد الفاضل المذنب الخاسر لما نظرت الى هذا الكتاب وجدته مغوراناً بفرائين الصدق والصواب منها خواتيم علماء وسجلات الفضلاء من الماضي والمعاصر

ز نگنه جمله الله الجنة مأوايه املاک و دکاکینی که در متن همین ورقه
شریفه بنت و ضبط شده تماماً وقف مدرسه بزرگ همدان شیدالله
ارکانها موده چون در این عصر چند باب دکاکین از عایدات موقوفه مدرسه
بناء احداث شده و در این وقف نامه نبود این احقر در این اوان که نظارت
مدرسه مرفومه را دارم با جناب جلال التمام آقای یعقوب خان دام اقباله
العالی که متولی عصر است اعلام و اظهار داشتم دکاکین مستحبته که جزء
موقوفات مدرسه بود در هامش این ورقه شریفه ثبت شود لهذا این احقر و
آقای متولی این اظهار را بر خود مان لازم داشتیم و هفده باب دکاکین
که نه باب آن واقع در طرف شرقی مدرسه و هشت باب آن طرف غربی
که از هر دو طرف متصل به مدرسه و تماماً شش دانگ است و جزء موقوفه
باید منافع و عایدات آنها را در هر عصر بر طبق مفاهمه مین ورقه به مصارف
معنی فیها باطل اع ناظر و متولی آن زمان بر سانند و کان ذلك فی شهر

١٣٣٣ الموجز

الاحقر الخاطي محمد بن محمد هادي الهمداني

[محل مهر مر حوم مغفور آفایی آفا محمد معروف با حونی(۱) که
برادر مرحمت بنانه رضوان آرامگاه آفایی حاجی آفا رضا اعلی الله
عز و کمال]

آقاها دی همدانی، غفر لہما

نشریه گروه تاریخ - شماره ۱ سال اول

محل مهر مر حوم آفاسید مهدی ره

قد شهدت القراءن الصادقة الآئمه الأنوار الناطقة الوثيقة بصحة
ما ذكر في هذه الورقة من الصدقات الجاريه و الخبرات الساريه فحكمت
بها القلام هؤلاء الاعلام حكمـاً صريحاً جازماً ينفذ ولا ينقض بالنقض والإبرام
حرر وشهد العجائـه الفــائـة ١٢٩٣

محل مهر مر حوم آقا شیخ علی رحمه الله

اسم الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآلله الطاهرين وبعد
قد يبيننا ومحقق (٤) الأقل ما تضمنه هذا الصك من الواقفية على النهج المقرر
صحيحة ودللت عليه المرقومات والسجلات من الآخيار الثقات والفقهاء
الأعلام والفضلاء والعلماء الفخام وغير ذلك من القراء الذين المفيدة بظهور
ذلك غايتها (٥) كتب بسم الله الفاني محمد علي الطاطبائي.

(محل مهر مرحمت پناه آفاسید محمدعلی طباطبائی)

ذلك الكتاب لاري فيه (محل مهر)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الواقف على الضمائر والصلوة على اشرف الاوائل والاخير محمد
والله الجامعين لجمع المناقب والمناقر وبعد بمقاد همين وقف نامه جنت
مكان (خلد) جايگاه ورضوان آرامگاه مرحوم مغفور شیخ علی خان